

بهینه سازی محیط تولید انبوه رز هیبرید آیس برگ از طریق کشت بافت

پگاه خسروی، مریم جعفرخانی کرمانی، قربانعلی نعمت زاده، محمدرضا بنی همنا

موسسه تحقیقات بیوتکنولوژی کشاورزی، کرج

اثر متقابل تنظیم‌کننده‌های رشد BAP (۰، ۲، ۴، ۸ و ۱۶) میکرومولار و NAA (۰، ۰/۰۵، ۰/۱، ۰/۲۵ و ۰/۵) میکرومولار در محیط پایه VS جهت بهینه‌سازی محیط کشت تکثیر رز هیبرید آیس‌برگ مورد استفاده قرار گرفتند. پرآوری شاخه و تعداد برگهای سبز تولید شده به عنوان فاکتورهای رشد اندازه‌گیری شدند. بیشترین میانگین تعداد شاخه جانبی (۱۰/۱) و برگ سبز (۲۵) برای هر ریزنمونه در ۴ میکرومولار BAP و ۰/۵ میکرومولار NAA پس از ۲۱ روز به دست آمد. افزایش میزان رشد گیاه با بالا رفتن غلظت BAP در تمامی غلظتهای NAA افزایش یافت. هرچند که بالاترین میانگین شاخصهای رشد در غلظت متوسط BAP به دست آمد. سپس گیاهچه‌های تولید شده در شرایط درون‌شیشه جهت القای ریشه‌زایی با سه غلظت VS (کامل، یک‌دوم و یک‌چهارم) در محیط جامد و مایع مورد مقایسه قرار گرفتند. بیشترین میانگین تعداد ریشه (۴/۳۵) و طول ریشه (۰/۸۲ میلی‌متر) به طور معنی‌داری در محیط یک چهارم VS نسبت به بقیه محیطها بیشتر بود. بالاترین درصد ریشه‌زایی (۹۳/۳۳٪) و تعداد ریشه (۴/۴۵) در محیط جامد نسبت به مایع به طور معنی‌داری برتری داشت. گیاهچه‌های تولید شده با موفقیت به خاک انتقال یافتند و درصد زنده‌مانی آنها در محیط جامد و مایع به ترتیب ۷۰ و ۹۰ درصد بود.